



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Diana**

**Diana, Antonino**

**Coloniae Agrippinae, 1656**

*Ætas*

**urn:nbn:de:hbz:466:1-40647**

sa, in qua  
fuit patro-  
nus in foro  
conscientia.

sumptione affectionis erga talem cau-  
sam: unde procedit tantum pro foro ex-  
teriori. Igitur in conscientia potest ju-  
dicare, etiam altera parte inscia, dum-  
modo inordinatas exuat passiones. Ita  
Corduba *sum. q. 2. 59. p. 3. tr. 8. res. sol. 56.*

Advocatus  
non excusa-  
tur ab irre-  
gularitate  
per protesta-  
tionem, sicut  
aliquando  
accusator.

7. Quando Clericus, vel laicus, in  
causa criminali potest cum protestatio-  
ne, accusare sine metu irregularitatis, per  
dictam protestationem non excusatur  
ab irregularitate Advocatus. Quia in ju-  
re facultas protestationis solum conce-  
ditur accusatori. Ita Vill. Hobos *tom. 1. tr.  
21. diff. 27. num. 1.* Sed Præpositus in *4. p.  
q. 5. dub. 13. n. 104.* & ante illud Coniach.  
*de Sacram. disp. 12. q. 10. n. 95.* docent,  
in tali casu excusari etiam Advocatum,  
& testes. Nam alioqui jus accusatori non  
suffragaretur, quia accusatio non  
valet sine testibus, & indiget etiam Ad-  
vocato, *p. 4. tr. 4. res. 2.*

Sed aliqui  
dicunt excu-  
sari.

An, possit  
advocare  
mutus.

Reges, & qui  
ex inlicita  
tenentur im-  
pedire aliter  
incurrunt in  
irregulari-  
tate ex homi-  
cidio volun-  
taria.

Debent sub  
mortali in-  
spicere dili-  
genter acqui-  
tatem, vel  
probabilita-  
tem causa.

8. Advocare an possit mutus omnino.  
Vide *V. Mutus num. 2.* excommunicatus,  
vide *de Excommunicationis, num. 55.* An  
Advocatus teneatur jejunare. Vide *V.  
Jejunium, n. 27.*

9. Reges, Gubernatores, Medici, Ad-  
vocati non impediunt homicidium ad  
quod tenebantur ex justitia, sed id faci-  
unt ex timore, vel ignorantia, possunt  
obtinere dispensationem ab irregulari-  
tate ab Episcopo, stando tamen in com-  
muni sententia affirmativa, & si ex odio  
non impedit, irregularitas esset ex ho-  
micidio voluntario, Casti. Palaus, & alii,  
*p. 10. tr. 11. res. 21.*

10. Adde quod Advocati debent sub  
mortali inspicere diligenter æquitatem  
vel probabilitatem causæ sibi propositæ.  
Quod si parum sibi videatur, non pos-  
sunt suscipere defendendam. Si verò mi-  
nus probabilis quàm opposita, affirmare  
non possunt sibi videri probabiliorẽ,  
aut æquẽ probabilem, quia mentirentur,  
& interdum perniciosẽ cum damno cli-  
entis. Lugo. *de Princip. Theol. mor. p. 1. c. 3.  
q. 9. n. 76.* Præpositus in *1. 2. quæst. 19. art.  
6. dub. 5. §. 1.* Joan. Henriq. *in comp. cas.  
mor. c. 1. §. 3. num. 19.* Diana *p. 9. tr. 8. re-  
solut. 62.*

ÆGROTUS.

1. Ægrotus in mortis articulo, aut  
periculo constitutus, potest ab-  
solvì ab omnibus casibus, & censuris re-  
servatis per quemlibet Sacerdotem, vide  
supra *V. Absolvere à num. 28.* Potest et-  
iam communicare post cibum, vel me-  
dicinam. Vide *V. Communionis, à num. 39.*  
Quoad extremam Unctionem, vide *V.  
Extrema Unctionis.*

2. Ægrotus excusatur à jejunio, & si  
Hæres Canonice est astrictus, excusatur  
etiam ab illò. Vide suis in locis.

ÆTAS.

1. Ætas sufficiens ad discurren-  
dum, in jure determinata est à  
septennio. Septennium igitur sufficit ad  
peccandum, ad contrahenda sponsalia,  
& obligandum confiteri semel in an-  
no, & lacrum audire; ad recipiendam  
extremam Unctionem, primam Tonsu-  
ram, & tres priores Ordines minores.  
At verò, ad contrahendam obligatio-  
nem communicandi, & ad nubendum  
per verba de præfenti, requiritur annus  
pubertatis, qui in mari est decimus  
quartus, in fœmina duodecimus. Aje-  
junio excusat ætas minor annis 21. &  
major 60. Ad Acolytatum requiruntur  
duodecim anni. Ad Subdiaconatum 22.  
ad Diaconatum 23. ad Presbyteratum  
25 omnes incepti. Ad Episcopatum &  
Cardinalatum 30. Vide hæc omnia suis  
locis. †

Ætas suffi-  
cien ad dis-  
currendum,  
Peccandum.

Recipiendæ  
Tonsuram,  
Ad incur-  
rendas censu-  
ras, Et nubẽ-  
dum. Ætas  
requisita ad  
obligat. se-  
ptennii.  
Ad Ordines  
Episcopatus,  
& Cardina-  
latum.  
Vide infra  
de ætate.

2. Canonicus pœnitentiarius si po-  
test haberi cum ætate 40 annorum, satis  
est si annus sit inceptus, sin minus potest  
eligi alius extra Dioccesim, dummodo  
sit inscientia peritus. Francef. & alii *p. 10.  
tr. 16. res. 86.* Pro eligendo Episcopo suf-  
ficat in Gallia 27. in Italia 30. completus  
Greg. XIV. §. sed cum. Pro Abbatibus,  
Decanis, Archypresbyteris, & de aliis  
dignitatibus habentibus curam anima-  
rum 25. inceptus Homobon. & alii *ibid.  
§. Notandum*, de non habentibus curam  
animarum 22. inceptus pro aliis verò di-  
guitati-

gnitatibus, curam non habentibus debere esse cōpletus 2.2. Valq. & S. Congr. §. Sed his non obstantibus: & hæc omnia pro dignitatibus in Cathedralibus. Pal. & alii §. Sed Castrus. Ad Cardinales requiritur ea ætas, ut infra annum possint ordinari ad ordinem; ad quem destinantur. Pagre verò non est terminata ætas à nullo jure. *ibid.* §. Et tandem.

3. Ætas probatur ex libris parentum in quibus ea notari solet, Menoch. de *presumpt.* lib. 2. & plenissime ex libro patrochiali, p. 11. tr. 3. misc. ref. 27.

AFFABILITAS.

Quid sit affabilitas.

1.† Affabilitas est virtus, quæ conversationem hominibus juxta rectam rationem præferbit. †

Qua eius obligatio.

2. Ratione affabilitatis ait Lorca in

2.2. quaest. 25. art. 6. sect. 3. disp. 25. memb.

3. num. 18. teneri nos omnibus hominibus non salutantibus respondere. Salutationem verò anticipatam non debet, nisi quibusdam personis magnæ dignitatis, honoris causa. Allocutionem & conversationem deberi tantum conjunctioribus. Quoniam verò affabilitas non est tantæ obligationis, salutationem, & resalutationem omittere, etiam quando debentur, ait non esse peccatum mortale, nisi forte ex circumstantia personæ, & aliis cederet in magnam injuriam, vel scandalum gigneret, p. 2. tr. 5. ref. 62.

Ex quantis.

3. Non salutare inimicum per se peccatum est. Sed Mend. vol. 2. disp. 153. sect. 4 §. 64. solvit ab hac obligatione primæ parentem, aut Prælatum, qui inimicum non salutare in pœnam justam. Secundò inimicum, qui in aliquo casu raro non posset hostem salutare, absque infamia. Tertio eum, qui infamem injuriam accepit, ut qui appellatus esset sodomita, fur, Judæus; aut simile: nam judicari debet salutationem omittere, non ex odio, sed ex dolore justo, qui justè tollit urbanitatis indicia, & alioqui judicaretur parvi æstimate tam acerbam injuriam. Quarto eos, qui oculos habentes aut mentem distractam ita habent, vel simulant, ut prudenter

Non salutare inimicum est peccatum per se. Sed secundò aliquo non in Prælatu.

æstimentur, salutationem non ex inadvertentia omisisse: Et tandem eum, qui videns inimicum inter tres, aut quatuor amicos, istos insalutatos familiariter alloqueretur capite tecto; nam illa allocutio, quamvis uni directa, est salutatio omnium sociorum. Ita ille. Et Lorca ubi *sup.* n. 30. ait, non esse certum peccare mortaliter eum, qui occurrente inimico inter multos, salutat omnes, præter ipsum. Quia ommissio salutationis etiam debita, non est peccatum mortale. Et deinde, quia potest id facere, non in odium, sed in significationem proprii gravaminis & injuriæ. Id tamen non approbat Fil. tom. 2. tr. 28. cap. 1. num. 19 præsertim si inimicus prius salutavit. Item Valex. *diff. utriusque fori, v. remissio, dif. 2. n. 4.* excusat ab obligatione allocutionis & salutationis propter aliquam inimicitiam, Religiosos, qui quotidie celebrant, & sunt exemplares: nam cum his cessat secundum. Sed hoc aliquibus displicet. Vide Zanard. p. 2. pr. c. 17. *ibid.* p. 5. t. 13. ref. 89.

Nec quando timetur infamia.

4. Ex his sequitur, absolvi posse patrem, qui non vult admittere ad colloquium filium, qui contra ejus voluntatem indigno, vel valde inæquali, matrimonio se copulavit. Dummodo id faciat ad tempus & in castigatorem absque iracundia, etiam si idem familiæ præcipiat. Ita Laymann lib. 1. tract. 3. cap. 4. n. 3. par. 4. tract. 4. resol. 182.

Vel arguitur in suis dolor, gravis injuria? Et in multis aliis casibus.

In quibus proinde tales absolvi possunt.

AFFINITAS.

1.† Affinitas est plurium inter se conjunctio orta ex copula carnali inter marem & fœminam. †

Affinitas quid.

2. Ad contrahendam affinitatem Vilalobos tom. 1. tract. 1. diff. 1. numero 88. DD. communiter dicunt sufficere effusionem seminis virilis, quia hoc solum perficit generationem, ut tradit Aristoteles 2. de gen. cap. 2. & D. Thomas 3. p. q. 81. art. 5. ad 5. cum omnibus ferè Theologis. Sed contra sententia Hurtadi de matr. disp. 21 diff. 1. numero 4. & aliorum est probabilis & tuta in praxi: eamque clarè docet D. Thomas in 4. disp. 41. q. 1. art. 1.

An oriatur ex effusione seminis fœminæ viri?

Sententiæ negativæ est probabilis.